

gangsmåder til sygdomsbehandling af mennesker, så det, der nu står tilbage, og som det ikke direkte er forbudt at patentere, er metoder til genmodificering af menneskers kropsceller, hvor formålet f.eks. er kosmetisk behandling.

I Socialdemokratiet lægger vi vægt på, at medlemslandene har fået bekræftet, at national lovgivning kan gå videre i reguleringen også på dette felt, f.eks. hvor en kommerciel udnyttelse vil stride mod sædelighed og offentlig orden, som det er formuleret i redegørelsen fra Erhvervsministeriet. Det lyder lidt sydeuropæisk, men Socialdemokratiet finder, at med den afgrænsning, der her er sket, og den supplerende mulighed i national lovgivning er resultatet også på dette punkt acceptabelt.

Når det gælder andre internationale aftaler, der har betydning for dette område, er det vigtigt, at der fortsat – også fra den danske regerings side – arbejdes med at sikre gennemførelsen af FN's biodiversitetskonvention. I den sammenhæng har jeg bemærket, at det nu er bestemt i direktivet, at det biologiske materials oprindelsesland skal fremgå af en patentansøgning, hvis disse oplysninger overhovedet er tilgængelige. Det er beklageligt, at det ikke er gjort til en betingelse for patentbarheden, at oplysningerne er til stede; men det er vigtigt i denne sammenhæng, at hvis der er tale om prøver udtaget fra et menneske, skal den person, der drejer sig om, informeres om, at man agter at indlevere en ansøgning om patent, og personen skal også have ret til at sige nej. Helt grundlæggende er det altså fortsat det enkelte menneske, der bestemmer over sine egne gener.

Også i WTO-sammenhæng spiller patentbarhed på biologisk materiale en rolle. Det er vigtigt, når TRIPS-aftalen om intellektuelle ejendomsrettigheder under WTO skal fornyes, at man også her får indarbejdet f.eks. Farmer's Privilege, og det er ikke mindst vigtigt af hensyn til ulandene, at man her f.eks. kan genbruge egenavlet såsæd.

Direktivet rummer også nogle bestemmelser, som skal sikre, at ulandene rent faktisk får deres andel af de fortjenester, som fremkommer ved anvendelse af de genetiske ressourcer fra ulandene. Også dette princip bør føres over i TRIPS-aftalen under WTO, ligesom vi efterfølgende i forbindelse med direktivets vedtagelse må arbejde med at sikre, at principperne faktisk bliver omsat i praksis.

Afsluttende vil jeg gerne sige, at jeg finder, at den måde, dette direktivforslag er behandlet på

her i Folketinget – med vedtagelse af klare principper for den danske position som retningsgivende for regeringen, det samspil, der har været med de danske Europaparlamentarikere, og den åbenhed, det har medført om sagen – er et godt eksempel til efterfølgelse på en række andre sagsområder, hvor principielle spørgsmål berøres af kommende direktiver. Direktivforslaget om retsbeskyttelse af bioteknologiske opfindelser, som det foreligger nu, kan vi således støtte fra Socialdemokratiets side, som det allerede er tilkendegivet af de socialdemokratiske medlemmer af Eropaudvalget.

Denne sag viser, at en aktiv indsats fra et land med baggrund i saglige, velargumenterede holdninger faktisk kan skabe resultater i det europæiske samarbejde, når Folketinget, regeringen og Europaparlamentarikerne forener deres kræfter. Vi kan således anbefale, at Danmark stemmer for den endelige vedtagelse af direktivet – naturligvis under forudsætning af, at der ikke sker forringelser i forbindelse med den afsluttende procedure i Europa-Parlamentet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Sonja Mikkelsen nævnte spørgsmålet om det såkaldte Farmer's Privilege, som skulle være indskrevet i teksten. Jeg har fået oplyst – og det er muligt, ministeren kan give flere oplysninger på det spørgsmål – at det kun dækker, for så vidt angår planter af betydning for europæisk og dermed dansk landbrug, f.eks. sukkerroer og lign., men netop ikke sikrer f.eks. en række mere tropiske planter og dermed heller ikke sikrer ulandene. Jeg ved ikke, om fru Sonja Mikkelsen er klar over, at der er det hul, og jeg vil også bede om svar på mit spørgsmål fra ministeren, hvis det er sådan, at der virkelig er det hul.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Jeg er fuldstændig klar over, at også dette direktiv vil give anledning til fortolkninger af, hvad der er sædvanligt landbrug i denne sammenhæng, og at det også kan gælde det spørgsmål, hr. Keld Albrechtsen nævner. Men det er jo klart nok, at direktivet kun gælder for de europæiske medlemmer, men ikke for andre lande, og derfor nævnte jeg helt klart og tydeligt i mine bemærkninger, at det er utrolig væsent-